

II

(Nezakonodavni akti)

ODLUKE

REZOLUCIJA (EU) 2020/1836 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 14. svibnja 2020.

o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2018.: uspješnost, financijsko upravljanje i nadzor

EUROPSKI PARLAMENT,

- uzimajući u obzir svoje odluke o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2018.,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije o daljnjim mjerama u vezi s razrješnicom za financijsku godinu 2017. (COM(2019) 334),
- uzimajući u obzir godišnje izvješće Revizorskog suda o agencijama EU-a za financijsku godinu 2018. s odgovorima agencija ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir pregled br. 07/2019 Revizorskog suda „Izviješćivanje o održivosti: pregled stanja u institucijama i agencijama EU-a” (kratki tematski pregled), objavljen 12. lipnja 2019.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuje na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ⁽²⁾, a posebno njezin članak 1. stavak 2. i članak 208.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uređaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 ⁽³⁾, a posebno njezine članke 68. i 70.,
- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) br. 1271/2013 od 30. rujna 2013. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, a posebno njezin članak 110.,
- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2019/715 od 18. prosinca 2018. o okvirnoj financijskoj uredbi za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu na koja se upućuje u članku 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, a posebno njezin članak 105.,
- uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,
- uzimajući u obzir mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0079/2020),

⁽¹⁾ SL C 417, 11.12.2019., str. 1.

⁽²⁾ SL L 298, 26.10.2012., str. 1.

⁽³⁾ SL L 193, 30.7.2018., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 328, 7.12.2013., str. 42.

⁽⁵⁾ SL L 122, 10.5.2019., str. 1.

- A. budući da ova Rezolucija za svako tijelo u smislu članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 i članka 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 sadrži horizontalne primjedbe priložene odlukama o razrješnici u skladu s člankom 110. Delegirane uredbe (EU) br. 1271/2013 i člankom 3. Priloga V. Poslovniku Parlamenta;
- B. budući da u kontekstu postupka davanja razrješnice tijelo nadležno za davanje razrješnice naglašava važnost daljnjeg jačanja koncepta izrade proračuna temeljene na uspješnosti, odgovornosti institucija Unije i dobrog upravljanja ljudskim resursima;
1. naglašava da agencije imaju znatan utjecaj na politiku, donošenje odluka i provedbu programa u područjima od ključne važnosti za europske građane, kao što su sigurnost, zaštita, zdravlje, istraživanje, gospodarska pitanja, sloboda i pravosuđe; ponavlja važnost zadaća koje izvršavaju agencije i njihova izravnog učinka na svakodnevni život građana Unije; ponavlja također važnost neovisnosti agencija, osobito neovisnosti regulatornih agencija i onih koje imaju funkciju neovisnog prikupljanja informacija; podsjeća na to da su glavni razlozi za uspostavu agencija bili upravljanje sustavima Unije, olakšavanje provedbe jedinstvenog europskog tržišta i provođenje neovisnih tehničkih ili znanstvenih procjena; u tom pogledu pozdravlja učinkovite ukupne rezultate agencija;
  2. pozdravlja vidljiv napredak agencija u naporima da ispune zahtjeve i preporuke navedene u godišnjim postupcima davanja razrješnice; sa zadovoljstvom primjećuje da je u svom godišnjem izvješću o agencijama Unije za financijsku godinu 2018. („izvješće Revizorskog suda”) Revizorski sud izrazio bezuvjetno revizorsko mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije svih agencija; nadalje napominje da je Revizorski sud izrazio bezuvjetno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti povezanih prihoda na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija za sve agencije; primjećuje da je Revizorski sud izrazio bezuvjetno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti povezanih plaćanja na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija za sve agencije, osim Europskog potpornog ureda za azil (EASO); primjećuje da je Revizorski sud za EASO dao osnovu za uvjetno mišljenje u odnosu na svoje zaključke o zakonitosti i pravilnosti plaćanja za financijske godine 2016. i 2017., ali da uz iznimku učinaka tih financijskih godina Revizorski sud smatra da su plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima zakonita i pravilna; prima na znanje stalni napredak koji je EASO postigao u provedbi reformi i korektivnih akcijskih planova;
  3. primjećuje da su za 32 decentralizirane agencije Unije proračuni za 2018. iznosili oko 2 590 000 000 EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, što predstavlja povećanje od oko 10,22 % u usporedbi s 2017., te 2 360 000 000 EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, što predstavlja povećanje od 5,13 % u usporedbi s 2017.; međutim napominje da je od tih 2 360 000 000 EUR oko 1 700 000 000 EUR financirano iz općeg proračuna Unije, što predstavlja 72,16 % ukupnog financiranja agencija u 2018. (72,08 % u 2017.); nadalje potvrđuje da je oko 657 000 000 EUR financirano naknadama i pristojbama te izravnim doprinosima zemalja sudionica;
  4. podsjeća na svoj zahtjev da se postupak davanja razrješnice racionalizira i ubrza kako bi se o davanju razrješnice odlučilo u godini koja neposredno slijedi godinu za koju se daje razrješnica i tako postupak završio u godini koja slijedi predmetnoj računovodstvenoj godini; u tom pogledu pozdravlja pozitivne napore i dobru suradnju s Mrežom agencija Europske unije („Mreža”) i pojedinačnim agencijama, a osobito s Revizorskim sudom, što pokazuje jasan potencijal za racionaliziranje i ubrzanje postupka s njihove strane; cijeni dosadašnji napredak i poziva sve relevantne aktere da i dalje ulažu napore za nastavak postupka;

Glavni rizici i preporuke koje je utvrdio Revizorski sud

5. sa zadovoljstvom konstatira da Revizorski sud, kako navodi u svojem izvješću, smatra da je cjelokupni rizik pouzdanosti računovodstvene dokumentacije agencija, koja se temelji na međunarodnim računovodstvenim standardima, nizak i da je u prošlosti primijećeno samo nekoliko značajnih pogrešaka; međutim, napominje da sve veći broj sporazuma o delegiranju kojima Komisija agencijama povjerava posebne dodatne zadaće i stavlja im na raspolaganje prihode sa sobom donose izazov u pogledu dosljednosti i transparentnosti računovodstvene obrade u agencijama;

6. na temelju izvješća Revizorskog suda primjećuje da Revizorski sud cjelokupni rizik za zakonitost i pravilnost povezanih prihoda na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija smatra niskim za većinu agencija, a srednje visokim za agencije koje se djelomično financiraju vlastitim sredstvima, u slučaju kojih se primjenjuju posebni propisi o zaračunavanju i naplati naknada i doprinosa od gospodarskih subjekata ili zemalja suradnica; primjećuje da Revizorski sud cjelokupni rizik za zakonitost i pravilnost povezanih transakcija na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija agencija smatra srednjim i on varira od niskog do visokog ovisno o proračunskim naslovima; primjećuje da je rizik za glavu I. (rashodi za osoblje) općenito nizak, da se za glavu II. (administrativni rashodi) smatra srednjim, a za glavu III. (operativni rashodi) varira između niskog i visokog ovisno o agenciji i prirodi njezinih operativnih rashoda; ističe da visoki rizici obično proizlaze iz javne nabave i davanja bespovratnih sredstava, o čemu bi trebalo voditi računa kad Revizorski sud bude odlučivao o uzorku za buduće provjere i revizije;
7. primjećuje da, prema izvješću Revizorskog suda, postoji srednji rizik za dobro financijsko upravljanje i da je on u najvećoj mjeri prisutan u područjima informacijske tehnologije (IT) i javne nabave; žali što informacijska tehnologija i javna nabava ostaju područja u kojima su greške češće prisutne; ponovno poziva Komisiju da predvidi dodatno osposobljavanje i razmjenu dobre prakse za timove za javnu nabavu u agencijama;
8. naglašava da potreba za odvojenim administrativnim strukturama i postupcima za svaku agenciju predstavlja inherentni rizik za administrativnu neučinkovitost te potiče agencije na veće tematsko povezivanje i suradnju u skladu s njihovim područjima politike kako bi se osigurala usklađenost i učinkovito dijeljenje resursa; poziva agencije da ulože dodatne napore u povećanje opsega svojih zajedničkih usluga i da tako poboljšaju učinkovitost i ekonomičnost svojih postupaka;
9. ističe problem da dvojna operativna i upravna sjedišta agencijama ne donose operativnu dodanu vrijednost i potiče ih na daljnje mjere za suzbijanje neučinkovitosti; potiče agencije na zajedničko korištenje prostora i istovremeno usmjerenje na svoje konkretno područje rada; konstatira da je Komisija odgovorna za prijedloge o mogućim spajanjima, zatvaranjima i/ili prijenosu zadaća;
10. na temelju izvješća Revizorskog suda napominje da je, sukladno opažanjima iznesenim prijašnjih godina i zbog poznatog razvoja politika Unije u određenim područjima, za određene agencije utvrđen visok rizik u pogledu razine suradnje država članica, i to za Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), EASO i Europsku agenciju za kemikalije (ECHA); ponovno poziva Komisiju da ta pitanja uvrsti na dnevni red Vijeća s ciljem jačanja suradnje država članica;
11. potvrđuje da je učinkovit i djelotvoran rad agencija u kojem nema pogrešaka usko povezan s odgovarajućom razinom financiranja koja obuhvaća njihove operativne i administrativne aktivnosti;

Upravljanje proračunom i financijama

12. prima na znanje odgovor Mreže kojim se pruža potpora pozivu Parlamenta da se institucijama Unije u okviru pregovora o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje nakon 2020. pruže konstruktivne povratne informacije te da je svaka agencija bila pozvana da provede analizu prijedloga Komisije za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.; prepoznaje veliku važnost višegodišnjeg financijskog okvira za izradu proračuna agencija i potiče ih da nastave istraživati nove izvore financiranja uz postojeće doprinose iz proračuna Unije;
13. primjećuje da revidirana izvješća o izvršenju proračuna određenih agencija nisu jednako detaljna kao kod većine drugih agencija, što ukazuje na potrebu da se agencijama daju jasne smjernice o proračunskom izvješćivanju; priznaje napore uložene u jamčenje dosljednosti u pogledu prikazivanja računovodstvene dokumentacije i izvješćivanja o njoj; ove godine ponovno primjećuje neusklađenosti u informacijama i dokumentima koje su objavile agencije, osobito u pogledu broja osoblja, među ostalim u izvješćima o planu radnih mjesta (popunjena radna mjesta ili maksimalan broj odobrenih radnih mjesta u okviru proračuna Unije); prima na znanje odgovor Mreže da slijedi smjernice Komisije, koje su preispitane zbog Delegirane uredbe (EU) 2019/715 i usvojene 20. travnja 2020.; nadalje, ponovno poziva Komisiju da u narednim godinama tijelu nadležnom za davanje razrješnice automatski dostavi službeni proračun (u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje) i podatke o osoblju (plan radnih mjesta, ugovorni djelatnici i upućeni nacionalni stručnjaci na datum 31. prosinca predmetne godine) za 32 decentralizirane agencije;

Uspješnost

14. potiče agencije i Komisiju da dalje razvijaju i primjenjuju načelo izrade proračuna temeljene na uspješnosti, dosljedno teže najučinkovitijim načinima za pružanje dodane vrijednosti i razmotre moguća poboljšanja učinkovitosti u pogledu upravljanja sredstvima; prima na znanje prijedlog Revizorskog suda da bi se objavljivanjem proračuna agencija po aktivnostima omogućilo povezivanje resursa s aktivnostima za koje se ti resursi upotrebljavaju i da bi to pojednostavilo dodjelu proračunskih sredstava, osiguralo učinkovitost i ograničilo nepotrebne troškove;
15. sa zadovoljstvom primjećuje da su agencije EU-a uspostavile Mrežu kao platformu za suradnju među agencijama radi povećanja vidljivosti agencija, utvrđivanja i promicanja elemenata za povećanje učinkovitosti te stvaranja dodane vrijednosti; uviđa dodanu vrijednost Mreže u njezinoj suradnji s Parlamentom i pozdravlja njezine napore pri koordiniranju, prikupljanju i konsolidiranju mjera i informacija u korist institucija Unije; nadalje cijeni smjernice koje Mreža pruža agencijama pri njihovim naporima da optimiziraju svoj kapacitet planiranja, praćenja i izvješćivanja o rezultatima, proračunu i upotrebljenim sredstvima;
16. sa zadovoljstvom primjećuje da neke agencije uspješno surađuju po tematskim skupinama (na primjer agencije u području pravosuđa i unutarnjih poslova ⁽⁶⁾ i europska nadzorna tijela ⁽⁷⁾); potiče druge agencije da pojačaju međusobnu suradnju kad god je to moguće, ne samo pri uspostavljanju zajedničkih službi i sinergija, već i u zajedničkim političkim područjima; napominje da je većina agencija usredotočena na jačanje sinergija i dijeljenje resursa te da radi na tome; prima na znanje da je Mreža izradila internetski katalog zajedničkih usluga (uglavnom informatičkih usluga), da je 2018. razvijen pilot-projekt za praćenje upotrebe i koristi zajedničkih usluga te da je on 2019. proširen na sve zajedničke usluge;
17. primjećuje da je, prema izvješću Revizorskog suda, tijekom 2018. ostvaren određeni napredak u pogledu uvođenja sustava Sysper2 (alata za upravljanje ljudskim resursima koji je razvila Komisija) te da se tijekom 2018. za taj alat prijavilo pet dodatnih agencija; međutim, primjećuje da napredak u njegovoj primjeni nije ujednačen jer je projekt složen i svaka agencija ima vlastite posebnosti; stoga poziva Komisiju da pomogne osigurati dobru primjenu tog alata; nadalje napominje da je u pogledu uvođenja e-nabave ostvaren zadovoljavajući napredak; ipak napominje da više agencija tek uvodi alate za elektroničko izdavanje računa koje je razvila Komisija;
18. izražava zabrinutost zbog toga što samo jedna agencija Unije, Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo, objavljuje izvješće o održivosti; poziva sve agencije da potpuno uključe održivost u informacije pri izvješćivanju, da objavljuju izvješća o održivosti koja obuhvaćaju rad organizacije i provedene operacije te da revizijom osiguraju pouzdanost izvješćivanja o održivosti;
19. naglašava da bi agencije Unije pri izvršavanju svojih aktivnosti trebale posvetiti posebnu pozornost jamčenju sukladnosti s pravom Unije, poštovanju načela proporcionalnosti i poštovanju temeljnih načela unutarnjeg tržišta;
20. potiče agencije da rade na razvoju dosljedne politike za digitalizaciju svojih usluga;

Kadrovska politika

21. napominje da su 32 decentralizirane agencije zapošljavale ukupno 7 626 službenika, privremenih i ugovornih djelatnika te upućenih nacionalnih stručnjaka tijekom 2018. (7 324 u 2017. godini), što predstavlja povećanje od 3,74 % u odnosu na prethodnu godinu;
22. primjećuje da je 2018. na razini viših rukovodećih položaja 6 agencija ostvarilo rodnu ravnotežu, 4 agencije su imale dobru ravnotežu, ali da je u 14 agencija postojala neuravnotežena zastupljenost (u jednoj od njih bili su samo muški predstavnici); poziva agencije da pojačaju napore oko veće rodne ravnoteže među rukovodećim osobljem;

⁽⁶⁾ Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA), Europski potporni ured za azil (EASO), Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA), Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL), Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol), Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA), Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust).

⁽⁷⁾ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA), Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA).

23. nadalje primjećuje da su 2018. na razini upravnog odbora 3 agencije ostvarile rodnu ravnotežu, 6 agencija imalo je dobru ravnotežu, ali da u 21 agenciji nije bilo rodne ravnoteže (u jednoj od njih bili su samo muški predstavnici); traži od država članica i relevantnih organizacija koje sudjeluju u upravnim odborima da pri imenovanju svojih predstavnika u ta tijela vode računa o potrebi za boljom rodnom ravnotežom;
24. primjećuje da je samo jedna agencija, Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA), izvijestila o potpunoj rodnoj ravnoteži i među višim rukovodstvom i u upravnom odboru; pozdravlja to postignuće i potiče druge agencije da slijede taj dobar primjer;
25. prima na znanje informacije koje su agencije dostavile o rodnoj ravnoteži među višim rukovodstvom i u upravnim odborima te primjedbe nekih agencija da više rukovodeće osoblje čini jedino izvršni direktor; u tom smislu traži od agencija da ubuduće prikazuju podatke za sve kategorije rukovodećeg osoblja;
26. potiče agencije da izrade dugoročni politički okvir za ljudske resurse usmjeren na ravnotežu između poslovnog i privatnog života svog osoblja, cjeloživotno usmjeravanje i razvoj karijere, rodnu ravnotežu, rad na daljinu, nediskriminaciju, geografsku ravnotežu te zapošljavanje i integraciju osoba s invaliditetom;
27. primjećuje zaključak u izvješću Revizorskog suda, nakon kratkog tematskog pregleda iz 2017. o načinu na koji su agencije ispunile obvezu smanjenja broja osoblja u svojim planovima radnih mjesta za 5 % tijekom razdoblja od 2014. do 2018., da je smanjenje od 5 % provedeno, ali s određenim kašnjenjima;
28. primjećuje da se neke agencije suočavaju s izazovom nedovoljnog broja osoblja, osobito kad im se dodijele nove zadaće, a ne predvidi se dodatno osoblje za njihovu provedbu te da je tijelo nadležno za davanje razrješenice zabrinuto konkretno zbog poteškoća s kojima se neke agencije suočavaju pri zapošljavanju kvalificiranog osoblja u određenim razredima, što negativno utječe na opću uspješnost agencija i iziskuje zapošljavanje vanjskih suradnika;
29. prima na znanje mjere agencija za stvaranje okruženja bez uznemiravanja, kao što su dodatna obuka zaposlenika i rukovodstva te uvođenje povjerljivih savjetnika; potiče agencije koje još nisu uvele takve mjere da to učine, a agencije u kojima je bilo pritužbi na uznemiravanje potiče da njihovu rješavanju daju prednost;
30. napominje da agencije kontinuirano prate i ocjenjuju svoje razine broja zaposlenih i svoje potrebe u smislu dodatnih ljudskih i finansijskih resursa te da, prema potrebi, podnose relevantne zahtjeve; potvrđuje da bi za takve zahtjeve trebao postojati širi međuinstitucijski proces kako bi razina resursa bila u skladu sa zadaćama i odgovornostima agencija;
31. ističe važnost politike za dobrobit osoblja; naglašava da bi agencije trebale svim zaposlenicima osigurati pristojne i kvalitetne radne uvjete;
32. na temelju izvješća Revizorskog suda primjećuje da plaćanja u revizijskim uzorcima upućuju na trend nadoknađivanja manjka vlastitog statutarnog osoblja vanjskim osobljem (osobito konzultantima za IT) koji povremeno rade u prostorijama agencija, te ugovornim i privremenim osobljem; prima na znanje da je pet agencija angažiralo privremene djelatnike koje osiguravaju registrirane agencije za privremeno zapošljavanje, no pritom nisu poštovale sva pravila utvrđena u Direktivi 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ i nacionalnom pravu (primjerice, u pogledu radnih uvjeta za privremene djelatnike); konstatira da su se tri agencije koristile ugovorima o pružanju IT usluga i drugih konzultantskih usluga koji su bili formulirani i/ili provedeni na način koji u praksi može dovesti do stavljanja na raspolaganje (fr. mise à disposition), privremenih djelatnika zaposlenih preko agencija, umjesto pružanja jasno određenih usluga ili proizvoda, kao što bi bilo u skladu s Direktivom 2008/104/EZ, Pravilnikom o osoblju te pravilima u vezi sa socijalnim pitanjima i zapošljavanjem, čime se predmetne agencije izlažu pravnim rizicima i rizicima za svoj ugled; poziva Mrežu da uvede opću politiku koja bi spriječila zamjenu stalnog osoblja skupljim vanjskim savjetnicima;
33. sa zabrinutošću prima na znanje zaključke Revizorskog suda da u nekim agencijama privremeni djelatnici rade u lošijim uvjetima nego radnici koje izravno zapošljava agencija; podsjeća da, u skladu s Direktivom 2008/104/EZ i nekoliko nacionalnih zakona o radu, privremeni djelatnici trebaju raditi pod istim radnim uvjetima kao i djelatnici koje izravno zapošljava poduzeće korisnik; poziva predmetne agencije da analiziraju radne uvjete svojih privremenih djelatnika i zajamče da oni budu u skladu sa zakonodavstvom Unije o radu i nacionalnim zakonodavstvom o radu;

⁽⁸⁾ Direktiva 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje (SL L 327, 5.12.2008., str. 9.).

34. primjećuje da je u agencijama Unije vrlo mali broj slučajeva koje prijavljuju zviždači, što navodi na pomisao da osoblje nije upoznato s postojećim pravilima ili da nema povjerenje u sustav; poziva da se politike za zaštitu zviždača u svim agencijama Unije usklade s Direktivom (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁹⁾; potiče agencije da učinkovito koriste svoja uvriježena interna pravila ili smjernice o zviždačima i poziva agencije koje tek usvajaju takva pravila da taj postupak dovrše bez nepotrebnog odlaganja;
35. poziva sve agencije da objave svoje razine godišnje fluktuacije osoblja i prosječne razine odsutnosti s posla zbog bolovanja te da jasno navedu radna mjesta koja su popunjena 31. prosinca relevantne godine kako bi se osigurala usporedivost među agencijama;
36. ponovno poziva Komisiju da preispita način izračuna koeficijenta plaće osoblja zaposlenog u različitim državama članicama kako bi se osigurala bolja zemljopisna ravnoteža osoblja u agencijama;
37. sa zabrinutošću primjećuje da nizak korekcijski koeficijent koji se primjenjuje na plaće osoblja dovodi do teškoća zbog kojih agencije mogu biti ograničene u uspješnom obavljanju svakodnevnih dužnosti i koje mogu uzrokovati visoku razinu fluktuacije osoblja; naglašava da bi agencije smještene u zemljama u kojima se primjenjuje niski korekcijski koeficijent trebale primati dodatnu potporu Komisije u provedbi komplementarnih mjera kojima bi ih se učinilo atraktivnijima za sadašnje i buduće osoblje, kao što je otvaranje europskih škola i drugih ustanova; poziva Komisiju da procijeni utjecaj i održivost primjene korekcijskog koeficijenta plaća u budućnosti;
38. napominje da većina agencija ne objavljuje oglase o slobodnim radnim mjestima na internetskoj stranici Europskog ureda za odabir osoblja (EPSO); konstatira zabrinutost zbog visokih troškova prijevoda; u tom pogledu pozdravlja međuagencijsku oglasnu ploču s natječajima za posao koju je uspostavila i koju održava Mreža te poziva sve agencije da se koriste tom platformom;
39. potiče agencije Unije koje nemaju strategiju o temeljnim pravima da razmotre mogućnost njezina usvajanja, uključujući upućivanje na temeljna prava u kodeksu ponašanja koji bi mogao definirati zadaće njihova osoblja i osposobljavanje osoblja; preporučuje da se za pitanja uznemiravanja provedu djelotvorne politike sprečavanja i utvrde učinkoviti postupci za njihovo rješavanje;

Javna nabava

40. sa zabrinutošću konstatira, na temelju izvješća Revizorskog suda, da su utvrđeni nedostaci koji se odnose na prekomjernu ovisnost o ugovornim djelatnicima, vanjskim konzultantima i privremenim djelatnicima, na primjenu neodgovarajućih kriterija za dodjelu ugovora i na sklapanje ugovora s ponuditeljima koji dostave neuobičajeno niske ponude bez opravdanog razloga; primjećuje da je nekoliko agencija eksternaliziralo velik broj svojih redovitih aktivnosti, a ponekad i temeljnih poslovnih aktivnosti, čime se oslabljuje interno stručno znanje i nadzor nad izvršenjem ugovora, a utvrđeni su i nedostaci u postupku nabave kojima se može narušiti pošteno tržišno natjecanje i provođenje javne nabave kojom se ostvaruje najveća vrijednost za uloženi novac; preporučuje odgovarajući omjer između cijene i kvalitete prilikom dodjeljivanja ugovora, optimalno osmišljene okvirne ugovore, opravdane posredničke usluge i primjenu detaljnih okvirnih ugovora; prima na znanje da uvjeti okvirnog ugovora o pružanju usluga održavanja IT-a i opreme za IT kod šest agencija nisu bili utvrđeni na odgovarajući način jer su dopuštali nabavu robe koja nije izričito navedena u tom ugovoru i za koju nije trebalo prvo provesti natječajni postupak te se izvršitelju također dopuštalo povećanje cijene za robu kupljenu od drugih dobavljača; napominje da iako agencije nemaju ovlasti za izmjenu osnovnih ugovornih uvjeta, u relevantnim *ex ante* kontrolama koje su provodile nije se provjeravalo jesu li povećane cijene koje je zaračunao izvršitelj točne; poziva sve agencije i tijela Unije da se strogo pridržavaju pravila javne nabave; ističe da je digitalizacija odlična prilika za agencije da povećaju učinkovitost i transparentnost, pa i u području nabave; zato poziva sve agencije i tijela da brzo dovrše i počnu primjenjivati postupke elektroničkog raspisivanja natječaja, podnošenja ponuda, izdavanja računa i da koriste e-obrasce za javnu nabavu; traži od Komisije i agencija da se hitno počnu baviti nužnim poboljšanjima u timovima za javnu nabavu, uzimajući u obzir da problem postoji i da ga je potrebno sustavno rješavati;

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

41. smatra da agencije, tijela i institucije Unije moraju biti primjer u pogledu transparentnosti; stoga poziva da se objave svi popisi ugovora sklopljenih u okviru postupaka javne nabave, uključujući i one čija je vrijednost niža od zakonskog praga od 15 000 EUR;
42. primjećuje da se decentralizirane agencije i druga tijela, kao i osam zajedničkih poduzeća Unije, zalažu za povećanje administrativne učinkovitosti i ekonomiju razmjera povećanom primjenom zajedničkih postupaka javne nabave; međutim, prima na znanje da, iako je riječ o ohrabrujućem pomaku, pokušaji zajedničkih postupaka javne nabave nisu uvijek bili uspješni, na primjer zbog neodgovarajuće analize tržišta;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa i transparentnost

43. napominje da je 2. travnja 2019. na zahtjev parlamentarnog Odbora za predstavke organizirana radionica pod nazivom „Sukobi interesa: integritet, odgovornost i transparentnost u institucijama i agencijama EU-a”, tijekom koje su predstavljeni preliminarni nalazi predstojeće studije pod nazivom „Sukobi interesa i agencije EU-a”; žali zbog toga što je ta studija, koja je trebala biti objavljena u srpnju 2019., objavljena tek u siječnju 2020.; napominje da studija pruža sveobuhvatan pregled i analizu politika za izbjegavanje sukoba interesa u različitim agencijama te da sadrži i preporuke u vezi s boljim nadzorom politika o sukobu interesa u agencijama; poziva Mrežu da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvještava o razvoju događaja pri primjeni propisa i politika o sukobu interesa te o mogućim promjenama takvih propisa i politika;
44. sa zabrinutošću primjećuje da nisu sve agencije i tijela Unije na svojim internetskim stranicama objavile izjave o interesima za sve članove upravnih odbora, izvršne rukovoditelje i upućene stručnjake; žali što neke agencije i dalje objavljuju izjave o nepostojanju sukoba interesa; naglašava da članovi odbora i rukovoditelji ne bi trebali sami izjavljivati da kod njih ne postoji sukob interesa; poziva na uvođenje jedinstvenog modela izjave o interesima koji bi primjenjivale sve agencije; ističe da je važno osnovati neovisno etičko tijelo za procjenu sukoba interesa i pojave „rotirajućih vrata” u svim institucijama, agencijama i drugim tijelima Unije; apelira na države članice da se pobrinu da svi upućeni stručnjaci objavljuju svoje izjave o interesima i životopise na odgovarajućim internetskim stranicama agencije;
45. ponavlja da nedovoljno detaljna politika o sukobu interesa može uzrokovati gubitak vjerodostojnosti neke agencije; smatra da je polazište za sve te politike podnošenje redovnih i dovoljno detaljnih izjava o interesima; u tom pogledu naglašava da bi pomak prema pozitivnim izjavama o interesima umjesto izjava o nepostojanju interesa omogućio opsežnije kontrole; naglašava da bi, usto, agencije Unije trebale imati uspostavljen mehanizam za provjeru sukoba interesa koji bi bio razmjernan veličini i funkciji agencije;
46. poziva sve agencije da sudjeluju u međuinstitucijskom sporazumu o registru transparentnosti za predstavnike interesnih skupina, o kojem trenutno pregovaraju Komisija, Vijeće i Parlament;
47. smatra žalosnim što još uvijek nema jasnih smjernica ni usklađene politike o pitanju „rotirajućih vrata”; naglašava činjenicu da je to pitanje od ključne važnosti, osobito u slučaju agencija koje surađuju s industrijama; poziva Komisiju da osigura stroža pravila, bolje kontrole i jasnije smjernice o razdoblju mirovanja za zaposlenike koji odlaze s radnog mjesta, kao i druge mjere povezane s „rotirajućim vratima”;
48. pozdravlja činjenicu da većina agencija, osim Prevoditeljskog centra za tijela Europske unije (CdT) i Agencije Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA), ima smjernice za pružanje javnog pristupa dokumentima; međutim, napominje da CdT namjerava uvesti takve smjernice, a da će eu-LISA izraditi vlastita unutarnja pravila o postupanju sa zahtjevima za pristup javnim dokumentima te se potruditi da ih usvoji tijekom 2020.;
49. ponavlja zabrinutost zbog toga što su agencije čiji velik dio prihoda čine naknade koje plaća industrija izloženije riziku od sukoba interesa i što je njihova profesionalna neovisnost ugroženija; poziva agencije i Komisiju da smanje ovisnost o naknadama koje plaća industrija;
50. poziva agencije da provedu sveobuhvatnu i horizontalnu politiku u pogledu izbjegavanja sukoba interesa te da upotrijebe politiku neovisnosti ECHA-e kao model najbolje prakse i uzorni sustav praćenja i sprječavanja sukoba interesa; potiče sve agencije da uspostave savjetodavni odbor za sukobe interesa;

Unutarnje kontrole

51. prima na znanje primjedbu Revizorskog suda da su agencije i dalje odgovorne za primjenu načela javne nabave pri provođenju svojih pojedinačnih nabava, kad se koriste međuinstitucijskim ugovorima, i da s pomoću unutarnjih kontrola agencije moraju zajamčiti poštovanje tih načela;
52. primjećuje do su kraja 2018. upravni odbori 29 agencija prihvatili okvir unutarnje kontrole koji je Komisija revidirala, dok je 15 agencija izvijestilo i o njegovu uvođenju; poziva sve agencije da usvoje i uvedu okvir unutarnje kontrole kako bi se standardi kontrole uskladili s najvišim međunarodnim standardima i kako bi se zajamčilo da se unutarnjim kontrolama učinkovito i djelotvorno doprinosi donošenju odluka;
53. na temelju izvješća Revizorskog suda primjećuje da neke agencije nisu uvele politike u kojima se definiraju njihova osjetljiva radna mjesta i povezane kontrole za ublažavanje rizika (čiji je svrha smanjiti rizik od zlouporabe ovlasti delegiranih osoblju i koje bi trebale biti standardni element unutarnje kontrole); stoga potiče te agencije da usvoje takve politike;

Ostale primjedbe

54. na temelju izvješća Revizorskog suda primjećuje, kad je riječ o agencijama čije je sjedište prethodno bilo u Londonu (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) i Europska agencija za lijekove (EMA)), da su 2019. godine preseljene iz Ujedinjene Kraljevine i da njihova računovodstvena dokumentacija uključuje rezervacije za povezane troškove preseljenja; nadalje, napominje da se u slučaju EMA-e Revizorski sud osvrnuo na razvoj događaja nakon što je agencija potpisala ugovor o najmu i na presudu Visokog suda Engleske i Walesa; prima na znanje nepredviđenu obvezu od 465 000 000 EUR preostalu nakon sklapanja novog ugovora o podnajmu i nesigurnost u vezi s ukupnim gubitkom osoblja nakon preseljenja; povrh toga, sa zabrinutošću primjećuje da se Revizorski sud u pogledu obje agencije osvrnuo na moguća smanjenja prihoda nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije;
55. pozdravlja pregled br. 07/2019 Revizorskog suda „Izvjешćivanje o održivosti: pregled stanja u institucijama i agencijama EU-a” (kratki tematski pregled, objavljen 12. lipnja 2019.; ponavlja zaključke iz tog pregleda da se prikupljene ili objavljene informacije uglavnom odnose na to kako upravljanje samom organizacijom utječe na održivost (npr. interna uporaba papira ili vode), a ne kako je organizacija uključila pitanje održivosti u svoju cjelokupnu strategiju i operacije; naglašava da se takvim izvješćivanjem usmjerenim samo na interne aktivnosti ne obuhvaćaju pitanja koja su najznačajnija za neku organizaciju; poziva sve agencije da razmotre negativan utjecaj svojih operacija na održivost i da tu analizu strukturirano uključe u svoje izvješćivanje o održivosti;
56. odlučno potiče agencije da provedu preporuke Revizorskog suda;
57. naglašava hitnu potrebu da se pozornost agencija usmjeri na prenošenje rezultata njihova istraživanja i rada široj javnosti te da se s javnosti komunicira preko društvenih mreža i drugih medija kako bi se povećala svijest o njihovim aktivnostima; podsjeća na opću neosvijешtenost građana o agencijama, čak i unutar zemlje u kojoj pojedina agencija ima sjedište; poziva agencije da učinkovitije i češće komuniciraju s građanima;
58. naglašava moguće negativne učinke povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije na organizaciju, djelovanje i računovodstvenu dokumentaciju agencija, osobito kad je riječ o smanjenju izravnih doprinosa; apelira na Komisiju da iznimno pažljivo pristupi sprečavanju i ublažavanju rizika za agencije;
59. pozdravlja osnivanje Europskog nadzornog tijela za rad (ELA), čija je Uredba o osnivanju stupila na snagu u ožujku 2018. i koja je započela s radom u listopadu 2019.; ističe da je potrebno osigurati dostatna financijska sredstva za uspostavu tog tijela; ustraje u tome da se to financiranje ne može ostvariti preraspodjelom sredstava iz drugih agencija za zapošljavanje i socijalna pitanja i proračunskih linija te da Europsko nadzorno tijelo za rad, s obzirom na to da je riječ o novoj instituciji, iziskuje nove izvore sredstava za neometan rad; posebno naglašava da osnivanje ELA-e ne bi trebalo rezultirati smanjenjem sredstava i kapaciteta za Europsku službu za zapošljavanje (EURES), koja ima ključnu ulogu u olakšavanju mobilnosti radne snage u Uniji te nudi usluge i partnerstva za tražitelje zaposlenja i poslodavce, javne službe za zapošljavanje, socijalne partnere i lokalne vlasti; stoga ističe da je nužno zadržati jasne i odvojene proračunske linije i za ELA-u i za EURES;

60. ističe da će Europsko nadzorno tijelo za rad pomoći u jamčenju da se pravila Unije o mobilnosti radne snage i koordinaciji sustava socijalne sigurnosti provode učinkovito i pravedno, da će pomoći nacionalnim tijelima surađivati u provedbi tih pravila i da će građanima i poduzećima omogućiti da lakše ostvare koristi od unutarnjeg tržišta; smatra da bi četiri agencije Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop), Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound), Europska zaklada za osposobljavanje (ETF) i Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA), iako su primarno usmjerene na istraživanje, mogle na koristan način podržati rad ELA-e i doprinijeti mu;
  61. ističe da su transparentnost i svijest građana o postojanju agencija ključni za njihovu demokratsku odgovornost; smatra da je jednostavnost uporabe resursa i podataka agencija od iznimne važnosti; stoga poziva da se procijeni kako se podaci i sredstva trenutačno prikazuju i stavljaju na raspolaganje i koliko ih građani smatraju jednostavnima za utvrđivanje, prepoznavanje i korištenje;
  62. preporučuje da se sve agencije usredotoče na javnu komunikaciju i promidžbu jer građani često nisu upoznati s njihovim postojanjem i aktivnostima;
  63. potiče agencije Unije da razmotre mogućnost usvajanja strategije o temeljnim pravima, uključujući upućivanje na temeljna prava u kodeksu ponašanja koji bi mogao definirati zadaće njihova osoblja i osposobljavanje za osoblje; potiče na uspostavu mehanizama kojima bi se zajamčilo da će se kršenja temeljnih prava otkriti i prijaviti te da će se rizik od takvih kršenja odmah prijaviti glavnim tijelima dotične agencije; potiče da se, kad god je to relevantno, uspostavi položaj službenika za temeljna prava koji će izravno odgovarati upravnom odboru (kako bi se zajamčio određeni stupanj neovisnosti u pogledu drugog osoblja), u cilju jamčenja da se odmah odgovara na prijetnje temeljnim pravima i da se unutar organizacije konstantno unapređuju politike o temeljnim pravima; potiče razvijanje redovitog dijaloga s organizacijama civilnog društva i relevantnim međunarodnim organizacijama o pitanjima povezanima s temeljnim pravima; potiče stavljanje poštovanja temeljnih prava u središte pravila suradnje agencije s vanjskim subjektima, uključujući osobito članove nacionalnih uprava s kojima kontaktiraju na operativnoj razini.
  64. potiče sve agencije u području pravosuđa i unutarnjih poslova da razmisle o registraciji u okviru Sustav ekološkog upravljanja i revizije (EMAS) kako bi poboljšale svoju okolišnu učinkovitost;
  65. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi agencijama koje podliježu ovom postupku davanja razrješnice, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu te da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije* (serija L).
-